

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. สาระสำคัญ พระพุทธศาสนานอกจากจะมีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะเป็นรากฐานของวัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติแล้ว ยังมีความสำคัญต่อสังคมไทยในการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบ สังคมอีกด้วย
2. ตัวชี้วัดชั้นปี 1. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ และมรดกของชาติ (ส 1.1 ม. 2/3) 2. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ กับการพัฒนาชุมชนและการจัด ระเบียบสังคม (ส 1.1 ม. 2/4)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ ได้ (K) 2. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ (A) 3. สืบค้นข้อมูล เผยแพร่ความรู้ และปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมต่อความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในด้านต่าง ๆ (P) 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) 1. ชักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

พระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม. 2 §

52

5. สาระการเรียนรู้ • ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย 2. ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม

6. แนวทางบูรณาการ ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ การงานอาชีพ ออกแบบแผนผังเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ชั่วโมงที่ 5 1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายใน พระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น นั่งเรียนแบบรูปตัว U นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนามหญ้าใต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ และแผ่เมตตา 2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ 3. ครูทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาใน เรื่องต่าง ๆ เช่น พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมอย่างไร พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการพัฒนา ชุมชนและการจัดระเบียบสังคมอย่างไร จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังในเรื่องดังกล่าว ชั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ 4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครู ตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นให้ความรู้โดยสรุปแก่นักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยและความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการ พัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีนับหมายเลข 1-3 ผู้ที่นับหมายเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 หมายเลข 2 อยู่กลุ่มที่ 2 และหมายเลข 3 อยู่กลุ่มที่ 3 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ กลุ่ม และผู้อภิปราย 6. ครูชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายให้แต่ละ กลุ่มทราบดังนี้ กลุ่มที่ 1 อภิปรายในหัวข้อ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย กลุ่มที่ 2 อภิปรายในหัวข้อ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชน

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม. 2 §

53

กลุ่มที่ 3 อภิปรายในหัวข้อ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการจัดระเบียบสังคม 7. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล หรือ รายละเอียดของหัวข้ออภิปราย 8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษา ค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้ มอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผล การอภิปรายหน้าชั้นเรียน 9. ก่อนการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครู ทบทวนประเด็นหรือหัวข้อการอภิปราย วัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือหลักเกณฑ์การ อภิปราย เช่น เวลา ที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 10 นาที) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม 10. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลการอภิปราย 11. หลังจากการนำเสนอผลการอภิปรายของกลุ่มที่ 1 เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถาม ข้อสงสัย โดยผู้อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย 12. ครูมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ไปเตรียมความพร้อมเพื่อนำเสนอผลการ อภิปราย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป ชั่วโมงที่ 6 13. ครูให้

นักเรียนจัดโต๊ะเก้าอี้เป็นรูปตัว U ก่อนการนำเสนอผลการอภิปราย ครูทบทวนประเด็น หรือหัวข้อการอภิปราย วัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือ หลักเกณฑ์การอภิปราย เช่น เวลาที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 10 นาที) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม 14. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 นำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับ กลุ่มละ 10 นาที 15. หลังจากการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถาม ข้อสงสัย โดยผู้ อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย 16. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกต พฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็น กลุ่ม ชั้นที่ 3 ผักฝ่นผู้เรียน 17. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 6 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย และทำ กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง 18. ครูให้นักเรียนศึกษาความสำคัญของ พระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ จากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้กันในชั้นเรียน จากนั้นครูสรุปให้ นักเรียนฟังว่า ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและ ความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่ทำให้ประชาคมอาเซียนเป็นปึกแผ่น และมีเสถียรภาพ ซึ่งศาสนาก็เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น การส่งเสริมศาสนา ให้มีความเข้มแข็ง ถูกต้อง และสนับสนุนให้ประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีโอกาสศึกษา

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม. 2 §

54

ศาสนาของกันและกันอย่างกว้างขวาง ก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันดีอันเป็นหนทางหนึ่งของการอยู่ ร่วมกันใน ประชาคมอาเซียนอย่างสันติสุข ชั้นที่ 4 นำไปใช้ 19. ครูให้นักเรียนออกแบบแผนพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาใน ด้านต่าง ๆ ให้กับผู้อื่นที่สนใจ 20. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ชั้นที่ 5 สรุป 21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา โดยให้นักเรียนสรุปลงใน แบบบันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้ 22. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติ พร้อมทั้งวิเคราะห์ว่า “มาร” ใน ข้อความว่า “พระพุทธเจ้าผจญ มาร” ตามความหมายของพระพุทธศาสนาคืออะไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียม จัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ 1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ แล้วกระตุ้นให้ นักเรียน ร่วมกันคิดเพื่อหาคำตอบร่วมกันตามประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้ เช่น พระพุทธศาสนามี ความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนมากน้อยเพียงไร ถ้า นำหลักการของพระพุทธศาสนาใช้ในการจัด

ระเบียบสังคมจะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง 2. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสาร ใบความรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 1. แบบบันทึกความรู้ 2. ใบงานที่ 6 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย 3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและหรือกลุ่ม 4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 6. คู่มือการสอน พระพุทธศาสนา ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด